

DET HANDLER OM VORES DRIKKEVAND

HVAD GØR DU I GRUNDEN?

*Tænk hvis
der ikke var
rent vand i
hanen*

OM AT HAVE ... HAVE

Vi kender det alle sammen. Foråret er gået, det er blevet sommer, og man fik ikke lige fjernet alle tilløb til ukrudt i haven. Det kan virke næsten umenneskeligt at skulle fjerne det hele med et hakkejern. Så er det butikernes hylder med sprøjtemidler kan virke forførende og fristende. For hvor farligt kan det egentlig være?

Svaret er meget enkelt:

Hvis du vil være sikker på ikke at påvirke grundvandet, så undgå sprøjtemidler.

Det gode er:

Det er slet ikke nødvendigt at sprøjte problemerne bort. Der findes andre metoder, der kan bruges i stedet for sprøjtemidler. Og så er en af de andre fordele ved at undgå sprøjtemidler, at haven bliver sundere at færdes i for børn, voksne og dyr.

SÅDAN FOREBYGGER DU!

- Bekæmp om foråret inden ukrudtet udvikler sig

Blomster: Mange blomster betyder pollen og nektar og dermed nyttige insekter. Mariehønen er for eksempel et nyttigt insekt. Den spiser 200-600 bladlus i sin levetid.

Bunddække: Dæk jorden i dine bede med bunddækkeplanter. De vil skygge for solen, så ukrudtet ikke kan spire. Bunddækkeplanter skal plantes tæt, cirka 6 planter per kvadratmeter.

Fiberdug: Undgå ukrudt på terrasse og fliser med fiberdug som underlag.

Flis: Du kan også dække jorden i dine bede med 10 til 15 centimeter træflis. Bemærk, hvis du dækker det for tæt, har det også effekter på jordlevende organismer.

Kompost: Lug grundigt i køkkenhaven sidst på sæsonen, og spred et tykt lag kompost.

Lugning: Brug hakkejernet og lug allerede fra det tidlige forår. Vær opmærksom på at fjerne ukrudtet, inden det når at kaste frø. Har du været sent ude, og ukrudtet allerede har sat frø, skal det ikke på komposten, men fjernes fra haven. Lug umiddelbart efter regnvej, hvor rødderne sidder løsere.

SÅDAN BEKÆMPEL DU!

Ukrudt og lignende

Brændenælder: Trækkes eller graves op. Kan også klippes helt ned.

Mos: Kan bekæmpes med mosrive. Det bedste er at lade græsset blive lidt længere om vinteren. Det kvæler mosset.

Mælkebøtter: Kan graves op eller fjernes med et mælkebøttejern, men de kommer altid igen, da de også formeres ved roddeling. De er nemmest at bekæmpe før blomstring. Hvis de er blomstret, så klip blomsten af og smid den i skraldespanden.

Padderok: Kan kun bekæmpes ved vedvarende lugning af skuddene, praktisk taget inden de når jordoverfladen. På den måde sultes rødderne ud.

Skvalderkål Graves helt op, før der kan plantes bunddække. Kan også stresses: Slås med plæneklipper hele sæsonen.

Snerler: De overjordiske dele fjernes, når de kommer op. På den måde udsultes rødderne.

Tidsler: Trækkes forsigtigt op. Klip eventuelt blomsterne af og smid dem i skraldespanden.

Skadedyr

Bladlus: Fjernes med en hård vandstråle. Mange dyr, for eksempel mariehøne-larver, som sælges på planteskoler, spiser bladlus. En mariehøne-larve spiser 200-600 bladlus i sin levetid.

Dræbersnegle: Indsamles og overhældes med kogende vand. Alternativt kan sneglene hakkes over med en spade eller klippes over med saks. Snittet bør ligge lige omkring åndehullet for at sikre en hurtig død.

HVEM VINDER I GRUNDEN?

Sprøjtemidler kan synes som en let og uproblematisk løsning, men der er en mulighed for, at de ender i grundvandet.

Vi må hvert år lukke mange vandboringer på grund af sprøjtemidler, og det er dyrt og kompliceret at finde og åbne nye vandboringer.

Vi har i Danmark noget af verdens bedste grundvand. Vores børn og børnebørn fortjener det samme rene og klare drikkevand, som vi har haft.

Der er andet, som forurener grundvandet, end sprøjtemidler. Men sprøjtemidler i haven er et område, hvor du selv kan være med til at gøre en forskel.

VÅDE FACTS

Sprøjtemidler, der blot skulle tage livet af ukrudt, kan skylles ned gennem jorden via sprækker og revner. Med tiden risikerer de at ende i grundvand, som vi anvender til drikkevand. Det kan betyde, at vi må lukke en vandboring. Det er dyrt og kompliceret at flytte en boring til et nyt område med rent vand.

Miljøstyrelsen vurderer og godkender de sprøjtemidler, der sælges i Danmark. Det kan dog ikke fuldstændig udelukkes, at sprøjtemidler på lang sigt kan have en effekt på miljøet, man i dag ikke kender til bunds. Grundvandet er en begrænset ressource, og derfor skal vi passe på det.

Sprøjtemidler kan nemt strømme ud til vandhuller, søer og vandløb, hvor det kommer i direkte kontakt med dyr og planter og måske slår dem ihjel

I VANDHANEN

Vær opmærksom på:

Du kan roligt drikke vandet fra dit vandværk.

Vandkvaliteten bliver jævnligt kontrolleret for at sikre, at drikkevandet er i orden. Hvis grænseværdierne ikke overholdes, lukker vi vandboringen.

*Vidste du,
at vi drikker
grundvand i
Danmark?*

GRUNDLÆG FREMTIDEN

Grundvand betyder meget i Danmark. I modsætning til andre lande er dansk drikkevand baseret på grundvand, der kun kræver en let rensning. Vi bor ovenpå vores drikkevand. Det kan derfor have en betydning, om vi bruger sprøjtemidler i haven.

Vi har i denne folder samlet en række råd om, hvordan du får styr på både ukrudt og skadedyr uden at bruge sprøjtemidler.

*Tips
& tricks*

LÆS MERE PÅ
VANDIGRUNDEN.DK

*Test
dig
selv!*

*Se
filmen*

Design og tilrettelæggelse: Sylvestor Hvid & Co A/S. 1. oplag 2011

Kampagnen er udviklet af Vestegnens Vandsamarbejde: Albertslund Vand & Spildevand, Brøndby Vandforsyning, Glostrup Forsyning, Hvidovre Forsyning, Københavns Energi, Rødovre Forsyning og Vallensbæk Vandforsyning.

ALBERTSLUND
VAND OG SPILDEVAND

**GLOSTRUP
FORSYNING**

københavn

vest vand service

**Hvidovre
Forsyning**

RØDOVRE FORSYNING